

Biografisk information om ULRICH SCHACHT

Ulrich Schacht, grundaren av orden och tidigare storkomtur av det Evangeliska Brödraskapet St. Georgs Orden, föddes den 9 mars 1951 i kvinnofängelset Hoheneck i Stollberg, 20 km söder om Chemnitz (från 1953 Karl-Marx-Stadt). De första tre månaderna var han hos sin mor Wendelgard Schacht, som i november 1950 blev dömd av militärdomstolen i Schwerin till tio års arbetsläger för påstådd uppmaning till landsförräderi. Tolv veckor gammal kom Ulrich Schacht till spädbarnshemmet i Leipzig, innan hans mormor hämtade honom till Wismar. Där tillbringade han de första tre åren hos några vänner som var barnlösa. I början av februari 1954 återvände modern hem.

Wismar var Schachts hemstad och förblev det under skoltiden och lärlingsutbildningen till bagare. 1968/69 arbetade han i transocean hamnen i Wismar, därefter var han scenarbetare vid Mecklenburgs statsteater i Schwerin och gjorde en omvårdnadspraktik vid Michaelshof i Rostock-Gehlsdorf, en inrättning för personer med kognitiv funktionsnedsättning. Med dessa intryck från många olika levnadsmiljöer började han teologistudier vid universitetet i Rostock.

Sedan 1951 var den tvååriga grundkursen i marxism-leninism obligatorisk för alla studier. I detta sammanhang skrev Ulrich Schacht 1972 ett manuskript om den dialektiska och historiska materialism, som klassificerades som "provokatoriskt seminariearbete" och ledde till omedelbar exmatrikulering. De enda högskolorna som fanns utanför det statliga universitetssystemet drevs av kyrkorna. Schacht flyttade till Erfurt och fortsatte sina studier vid predikantskolan.

Sommaren 1968 hade befolkningen i Thüringer Wald och Erzgebirge upplevt hur sovjetiska stridsstyrkor drog förbi, i Erfurt var Schacht plötsligt väldigt nära de senaste händelserna. Han fascinerades särskild av Alexander Dubček. Kontakterna till Rostock upprätthölls framförallt genom hans litterära arbete.

Redan som elev hade Schacht skrivit poesi och prosa, men först på slutet av 1960-talet började han i större omfattning bli litterär aktiv. Uppdelningen av Tyskland, centrala politiska, filosofiska och teologiska frågor samt en särskild närhet till naturen upptog hans tankar och inspirerade honom. De var och förblev viktiga ämnen för hans författarskap och journalistiska arbete.

Teologistudierna vid universitetet i Rostock gav utrymme och åhörare för intellektuell utforskning av litteratur och samhället. Ulrich Schacht presenterade sina texter bl.a. för den evangeliska studentgemenskapen och grundade tillsammans med andra intresserade en litterär-politisk krets med syftet att publicera en egen samizdat-tidskrift. Den planerade titeln var "Neue Weiße Blätter" – baserad på motståndsrörelsen "Weiße Rose (Vita rosen)" mot den nationalsocialistiska diktaturen. En inofficiell medarbetare av Statssäkerheten i Schachts litterära krets, författaren och FDJ-funktionären Peter Tille, förrådade gruppen. Schacht ansågs vara dess intellektuella huvud och arresterades den 29 mars 1973. Nio månader i rannsakningshäktet av Ministeriet för Statssäkerhet vid Demmlerplatz i Schwerin följde. Den långtgående isoleringen av allt som intresserade honom och alla som älskade honom präglade denna tid av lidande.

I november 1973 dömde Schwerins tingsrätt Schacht till sju års fängelse för antistatlig agitation enl. § 106 i strafflag – enbart för avsikten att publicera en litterär-samhällskristisk tidskrift. Domen var avsedd för att avskräcka härmare. Hilde Lewerenz, sedan länge president i Mecklenburgs regional synod, tog över försvaret.

I februari 1974 flyttades Schacht till Brandenburg-Görden, där det största fängelset i DDR fanns, som i genomsnitt hade 3000 fångar. Mecklenburgs regional biskop Heinrich Rathke höll nära kontakt med Wendelgard Schacht och gav henne mod: Hon skulle härda ut, den regionala kyrkan skulle ta hand om hennes son Ulrich efter frigivningen.

Ulrich Schacht ville inte stanna i DDR. Fortfarande häktad ansökte han om utresa till förbundsrepubliken Tyskland. Den 17 november 1976 friköptes han och flyttade till Hamburg. Han studerade statsvetenskap och filosofi, från 1984 till 1998 arbetade han som redaktör och chefredaktör för kulturpolitik hos dagstidningen "Die Welt" och "Welt am Sonntag" och även som frilansskribent för olika tidningar och tidskrifter.

1987 var han grundare och fram till 2018 storkomtur av St. Georgs Orden, ett evangeliskt brödraskap som godkändes av den Evangeliska kyrkan i mellersta Tyskland (EKM) och registrerades av den Evangeliska kyrkan i Tyskland (EKD). Hösten 1989 återvände han för första gången efter sin utresa till Mecklenburg och höll ett tal på en demonstration av "Neues Forum" i Parchim. Med aktörerna och aktionerna av den fridfulla revolutionen och den tyska återföreningen 1989/90 samt den öppna och dolda början av delegeringen av denna oblodiga befrielse i Östtyskland och hela före detta "Östblocket" snart efter 1990 av en

liten, dock inflytelserik grupp av västtyska vänsterintellektuella gjorde Schacht upp på olika publicistiska sätt. Efter att dessa "västtyska förhållanden" hotade att beröva honom hans egen kreativitet flyttade han med sin andra fru Stefanie till Sverige. Sedan 1998 bodde han i Skåne och arbetade som frilansskribent och författare. Där skapade han ett anmärkningsvärt litterärt verk av poesi och prosa, skrev oräkneliga artiklar, tal, essäer och hade en omfattande korrespondens per brev och mejl med författarkolleger och vänner samt systrar och bröder av sitt brödraskap. Ulrich Schacht avled den 16 september 2018 i Förslöv/Sverige till följd av en hjärtinfarkt.

Artikeln redigerades av utgivarna från: *Biografien politisch Verfolgter und Diskriminierter in Mecklenburg 1945 bis 1990*, Autorin Rahel Frank, Hg.v. Evangelisch-Lutherischen Kirchenkreis Mecklenburg, der Gesellschaft für Regional- und Zeitgeschichte e.V. und der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Norddeutschland, Schwerin 2019, S. 406ff.